

Overzicht van stemmingen in de Tweede Kamer

afdeling **Directie Inhoud**

aan De leden van de vaste Commissie voor Justitie en Veiligheid

datum 30 januari 2024

Betreffende wetsvoorstel:

35.498

Wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en enige andere wetten in verband met de vereenvoudiging en modernisering van het bewijsrecht (Wet vereenvoudiging en modernisering bewijsrecht)

Eindstemming wetsvoorstel

Het wetsvoorstel is op 30 januari 2024 aangenomen door de Tweede Kamer.

Voor: SP, GroenLinks-PvdA, DENK, Volt, D66, NSC, SGP, ChristenUnie, CDA, VVD, JA21, BBB, FVD en PVV.

Tegen: PvdD.

De stemmingen over de amendementen vond plaats op 30 januari 2024.

Aangenomen amendement

Diverse artikelen

8 → **15** (Ellian en Sneller) over het laten vervallen van de preprocessuele bewijs- en verzamelingsplicht

Het wetsvoorstel bevat een fundamentele wijziging ten aanzien van het civiele bewijsrecht, namelijk de introductie van de zogeheten preproces-suele bewijs- en verzamelingsplicht. Hierdoor komt een grotere nadruk te liggen op informatievergaring en bewijsverzameling voorafgaand aan de inhoudelijke behandeling tijdens de civielrechtelijke procedure. De bedoeling van de regering van dit onderdeel van het wetsvoorstel is, dat partijen sneller met elkaar in gesprek raken teneinde een oplossing te zoeken en dat een procedure voortvarend verloopt indien tussenkomst van de rechter noodzakelijk is.¹ De onderbouwing van deze fundamentele wijziging achten indieners echter onvoldoende.

Zo marginaliseert de regering enerzijds de waarde van de voorgestelde wijziging door te benadrukken dat het wetsvoorstel «geen wezenlijke wijzigingen bevat ten opzichte van het

1 Kamerstukken II 2019/20, 35 498, nr. 3, p. 10.

Amendementen zijn in volgorde van stemming - op artikelnummer - weergegeven: allereerst de aangenomen en/of overgenomen amendementen, vervolgens de verworpen of ingetrokken amendementen en tenslotte eventuele moties. Vervangen amendementen zijn d.m.v. een → aangegeven: bijv. 7 → 8 → **20**. Amendement nr. 7 is vervangen door amendement nr. 8, dat op zijn beurt vervangen is door amendement nr. 20. De vette notatie van het stuknummer geeft aan dat dit het definitieve amendement is. De stemmingslijsten worden gemaakt op basis van de ongecorrigeerde draad van de vergadering.

datum 30 januari 2024

blad 2

huidige burgerlijk procesrecht», terwijl anderzijds van het voorstel een grote efficiencywinst wordt verwacht bij de behandeling van zaken.² De indieners menen dat deze evidente tegenspraak illustreert dat, voor zover er een probleem zou bestaan met betrekking tot het gebrek aan relevante informatie en adequate voorbereiding van partijen voorafgaande aan de zitting, er gerede twijfels zijn of de voorgestelde wijziging dit probleem oplost.

Ofschoon het wetsvoorstel niet beoogt een vorm van standaard *disclosure* in te voeren zoals thans bestaat in Angelsaksische landen, kunnen de indieners op basis van de memorie van toelichting³ en de nota naar aanleiding van het verslag⁴ zich niet aan de indruk onttrekken dat het Nederlandse bewijsrecht met de voorgestelde aanpassing opschuift in Angelsaksische richting. Dat achten de indieners onwenselijk, althans: in ieder geval onwenselijk zonder een grondigere en overtuigendere onderbouwing.

Met de intentie van de regering om procesgedrag van partijen ten positieve te beïnvloeden is op zichzelf niets mis. Het voorgestelde middel veronderstelt echter die positieve werking terwijl voldoende aanwijzingen bestaan dat het introduceren van een preprocesuele bewijs- en informatieplicht juist strategisch procedeergedrag in de hand kan werken. Bovendien is het voorstelbaar dat juist meer zittingen zullen plaatsvinden omdat de voorgestelde preprocesuele bewijszitting niet tot het gewenste resultaat zal leiden, bijvoorbeeld omdat partijen helemaal nog niet de beschikking over het benodigde bewijs hebben of simpelweg nog geen goede analyse van de bewijspositie hebben gemaakt. Daarenboven is dit alles niet anders dan wat de huidige wettelijke regeling al beoogt met de bewijsaandraag- en substantiëringplicht. Indieners onderkennen dat artikel 111, derde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) wellicht enige aanscherping behoeft, teneinde duidelijkere handvatten te geven aan de rechtspraktijk. Daar is echter niet voor nodig dat een preprocesuele bewijs- en verzamelplicht wordt geïntroduceerd.

Resumerend komen indieners tot de conclusie, mede gelet op de twijfels die zijn geuit in de literatuur en de rechtspraktijk, dat deze vergaande wijziging van het civiele bewijsrecht onvoldoende onderbouwd is en stellen de indieners derhalve voor om dit onderdeel van het wetsvoorstel te schrappen.

Nu artikel II van het onderhavige wetsvoorstel met de inwerkingtreding van de Wet technische eenmaking Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering is vervallen,⁵ is in dit amendement achterwege gebleven om artikel II, onderdeel A, te laten vervallen.

Aangenomen met algemene stemmen.

Verworpen en ingetrokken amendementen

Artikel I, onderdeel R

11 → 14 (Sneller) over het behouden van de mogelijkheid om voorlopige bewijsverrichtingen te verzoeken tijdens een aanhangig geding

Dit amendement regelt dat het mogelijk blijft om tijdens een al aanhangig geding om voorlopige bewijsverrichtingen te verzoeken. Indiener streeft ernaar om civiele procedures

² M. de Boer & J-W. Meijer, Kroniek van het burgerlijk procesrecht, NJB 2022, afl. 32, p. 2709.

³ Kamerstukken II 2019/20, 35 498, nr. 3.

⁴ Kamerstukken II 2021/22, 35 498, nr. 6.

⁵ Stb. 2023/41 en Stb. 2023/97.

datum 30 januari 2024

blad 3

zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. In dit kader wijst indiener erop dat bewijsverzameling veel efficiënter kan zijn als deze plaatsvindt in de context van het geschil, tijdens de procedure. Op dat moment kan gerichter worden beoordeeld en beter worden ingeschat welk bewijs relevant zou zijn voor de beoordeling van de rechter. Om deze reden wenst indiener de mogelijkheid te behouden om tijdens een procedure die al aanhangig is een verzoek in te dienen tot een voorlopige bewijsverrichting.

Verworpen. Voor: SP, GroenLinks-PvdA, DENK, Volt, PvdD, D66, SGP, ChristenUnie, CDA, JA21, BBB en FVD.

Diverse artikelen

9 → **10** (Kat) over het laten vervallen van de preprocesuele bewijs- en informatieverzamelingsplicht

Dit amendement regelt dat de preprocesuele bewijs- en informatieverzamelingsplicht uit het wetsvoorstel wordt geschrapt.

Indiener benadrukt dat wetsvoorstellen die civiele procedures vereenvoudigen en efficiënter laten verlopen worden toegejuicht. Volgens indiener is echter onzeker of de bewijsverzamelingsplicht voorafgaand aan een procedure een positieve bijdrage gaat leveren aan de efficiëntie en daarmee aan de bevordering van de toegang tot het recht. De efficiëntiewinst is volgens indiener onvoldoende onderbouwd.

Daar komt bij dat uit de praktijk signalen zijn gekomen dat een dergelijke plicht mogelijk zelfs een negatief effect zal hebben op de efficiëntie en vereenvoudiging van civiele procedures, zo blijkt uit verschillende consultatiereacties op het wetsvoorstel. Er wordt gewezen op de werklast van de betrokken partijen, inclusief de rechter, in de voorfase die toeneemt (volgens de Raad voor Rechtsbijstand zelfs substantieel). De mogelijkheid voor de rechter om gevolgen te verbinden aan het niet-voldoen aan deze plicht kan er in de praktijk toe leiden dat partijen een stortvloed aan stukken overleggen die niet allemaal relevant zijn. De mogelijk toenemende werklast heeft ook te maken met het feit dat in de praktijk niet altijd dezelfde rechter wordt aangewezen voor de voorfase als voor de inhoudelijke fase van de procedure. Dan zouden meerdere rechters zich over alle stukken moeten buigen.

Ook hebben rechtzoekenden als gevolg van de bewijsverzamelingsplicht mogelijk al in een eerdere fase rechtsbijstand nodig dan nu het geval is, wat kan leiden tot extra kosten. Er wordt bovendien gevreesd voor een toenemende juridisering van de voorfase van een procedure met meer kans op escalatie.

Het bovenstaande kan voor rechtzoekenden een drempel opwerpen die de toegang tot het recht niet ten goede komt. Indiener meent dat niet voldoende is onderbouwd dat de genoemde bezwaren zich niet zullen voordoen en stelt daarom voor de preprocesuele bewijs- en informatie-verzamelingsplicht uit het wetsvoorstel te schrappen.

Ingetrokken.